

171006

1785, 5.

ORDINARIVS
SENIOR CETERIQUE ASSESSORES
FACVLTATIS IVRIDICAE
LIPSIENSIS
LAVDABILITER SVPERATVM EXAMEN
VIRI GENEROSISSIMI
FERDINANDI HENRICI
DE HELLDORF
PVBLICE TESTANTVR

IN EST
ADVERSARIORVM IVRIS IVDICIARII
ADNOTATIO VIII.

ORDINARIUS
SENIOR CETERIQUE ASSASSORES
FACULTATIS IURIDICAE
LIPSIENSIS
LAUDABILITER SUPERATAV EXAMEN
VIRI GENEROSISSIMI
FERDINANDI HENRICI
DE HELLDORF
PABICE-THIANTIS

IN EST
ADVERSARIORVM IURIS IUDICARII
ALPHABETICO VITAE

EX ADVERSARIIS
I V R I S I V D I C I A R I I
ADNOTATIO VIII.

De debitoris obligatione a concursu adimplenda.

Tralatitium est, orto concursu creditores loco debitoris esse, eiusque vicem tenere. Hoc intellige de administratione bonorum ipsius, aut potius de negotiis quotidianis priuatis inter eum singulosque ciues in republica. Videtur autem haec res ex antiquitate promanasse. Etenim apud veteres Romanos obaerati debitoris bona, non vt hodie, singula plus licitantibus vendebantur, sed tota eorum vniuersitas ac massa, addicta prius seruo, tanquam heredi necessario, atque proposito mox edicto praetoris, quo creditoribus bonorum possessionem daret, publice veniebat. Emebat igitur aliquis sub hasta integra debitoris bona ea lege, vt inde creditoribus tantum satisfaceret, quantum sufficerent, id quod se facturum esse promittebat, *cic. pro Roscio Am. c. 6.* THEOPHIL. *pr. Inst. de success. subl. quae p. bon. vend.* SIGONIVS *de iure civ. R. L. I. c. 11.* HEINECC. *Ant. iur. L. II. t. 17. §. 11.* Hi igitur emtores, facta ipsis additione bonorum, possessores massae erant, similes bonorum possessoribus aut hereditatis emtoribus, vnde omnes actiones, quae antea creditoribus aduersus debitorem erant, nunc contra istos dabantur, ipsis vero e contrario etiam contra illius debitores

ius competebat agendi, nam sub bonorum vniuersitate simul etiam actiones ipsius obaerati debitoris emerant. Hinc forte euenit, vt et hodie concursus creditorum mystica persona esse putetur, substituta in republica personae ipsius debitoris vel eius heredum; ac vti ex eadem emtione profluebat, in emtoris personam suppositam singulas et obligationes et actiones cadere debuisse, quae ante cadebant in debitorem ipsum, atque vtrumque pro vna eademque persona habitum fuisse, atque hunc illum repraesentasse, ac loco et vice illius fuisse. Sic sane ea res aliter se habere non potest secundum formam ac rationem hodiernam concursus creditorum. Siue enim bonorum cessionem, factam ab ipso debitore consideres, siue bona iudicis potestate, distrahendi causa adempta cernas, vtrumque intelliges, necesse esse, vt concursus loco ipsius debitoris habeatur. Creditores, dum bona debitoris possident, aequae fere similes videntur hereditatis emtoribus, seu vocant cessionariis, modo addas: hereditatis insufficientis; aut si mauis, vocemus massam concursus hereditatem praetoriam, hoc est bonorum possessionem, *l. 119. et 138. de V.S.* in quae aut missi sunt auctoritate iudicis, aut ea a debitore cedente eodem iudice interueniente acceperunt. Quemadmodum igitur hereditas vniuersitas est, sic etiam massa concursus, vid. *aduersar. iur. iud. adnot. IV.* quae hoc nomen eo magis meretur, cum non solum et olim semel missione in bona facta *omnibus* inde esset creditoribus satisfaciendum, *l. 10. C. de bon. auct. iud. poss.* sed etiam hodie *vniuersa* bona obaerati debitoris ad concursum trahuntur.

Cum

Cum itaque et hoc sensu concursus creditorum dici possit vniuersitas, ac personam in republica efficiat, consequens est, nihil in ea separari ac seiungi posse, sed complexum esse omnium iurium ac obligationum a debitore communi susceptarum. Notum vero est, ipsa acqutate suadente, si quis ex aliqua hereditate siue adita siue emta commoda habeat, eum simul incommodis grauari debere, et obligationes adimplere, quae defuncto ex bonis suis implendae, i. e. non personalissimae essent. Est enim successor in vniuersum ius, l. 62. D. de R. I. HELLFELD. *Ipr. for. L. V. t. 2. §. 536. sq.* Eadem igitur ratio erit non solum quoad massam eorum bonorum, cuius prior possessor in aere alieno defunctus esset, verum etiam illorum, quae hactenus possessa fuerant ab homine, naturaliter quidem viuento, ciuilitate tamen mortuo, hoc est viuo quidem, sed a iure bona sua administrandi atque cum ciuibus suis contrahendi deposito, siue id factum sit per bonorum cessionem, quae est modus acquirendi rerum dominia vniuersalis, HOMMEL *Rhaps. obs.* 193. siue per iudicis occupationem, illi quoad effectus plane similem. Certissimum ergo est, concursum creditorum venire in omnia tam iura quam obligationes debitoris communis, quae non sunt personalissimae, quod imprimis cernitur in cessione bonorum a debitore facta, cum constet, cessionario omnes exceptiones obesse, quae obsunt cedenti. Cum autem nunc is etiam concursus, sub cuius initium bona debitoris a iudice isto inuito auferuntur, in omnibus adaequatus illi, qui per bonorum cessionem coepit, in aprico est, ab utroque debito-

rem repraesentari, FLEISCHER *diff. de debito speciei in conc. crad.*
 §. 83. Vnde vere affirmari potest, omnem concursum cre-
 ditorum esse successionem aliquam vniuersalem debitoris
 communis, quae in singula eius iura et obligationes tam
 actiue quam passiuè intret; id quod etiam aliquando Ordo
 noster dixit in humillima relatione ad Principem, circa eam
 rem quaesitus. Sit ergo certa ac inconcussa regula: *Concur-
 sum debitoris vicem sustinere, atque in eius iura aequè ac obligatio-
 nes succedere.* In qua re quamuis nulla vnquam suborta sit
 dubitatio tum, quando de obligatione debitoris ad soluend-
 dum, dandumue agitur, (vbi, qui exigit pecuniam aut aliud
 debitum, in classe competente locatur); tamen maior diffi-
 cultas moueri solet, quando debitor communis, antequam
 bonis laberetur, ad aliquid faciendum se obligasset, siue nuda
 promissione, siue per consequentiam initi cuiusdam contra-
 ctus, cuius adimpletio in aliquo facto, quod adhuc expecta-
 tur, consistat. Ita, qui vendiderat, locauerat, donare pro-
 miserat, res suas pignori dare pactus erat, reliqua, si, ante-
 quam impleret conditionem, bonis laberetur, saepe quaesi-
 tum est, num curator bonorum pendente nunc concursu
 idem negotium coeptum a debitore, perficere teneretur,
 cum orto concursu omnis de bonis ipsius dispositio cesset,
 ac nihil, quod eo tempore nondum vere alienatum sit, alie-
 nari possit, id autem pro vere alienato vix habeatur, circa
 quod alienationis contractus non sit perfectus et absolutus.

At vero manebit ista regula, ac omnes difficultates au-
 sument, modo ex vna parte quasdam exceptiones, per sin-
 gulares

gulares leges factas, exemeris, ex altera vero alius, in concursibus creditorum aequè veri, praecepti non obliuiscaris, nempe: *coepto semel concursu nullius creditoris conditionem prae reliquis potiore effici posse, L. 6. §. 7. in fin. l. 24. D. quae in fraud. cred.* Quapropter haec omnia coniungenda putamus, et ex singulis vnum praeceptum efformandum: *Concursum debitoris communis obligationes faciendi tunc implere debere, quando a) per eam adimpletionem nulli creditorum ante reliquos aliqua praerogatiua nascatur, nec b) aliqua peculiaris lex obstit.*

Nunc per exempla eamus. Ac primo quidem de *em-tione venditione*. Finge, Titium, dum adhuc idoneus esset de rebus suis disponendi praedium suum Caio vendere, utroque circa rem ac pretium consentiente. Perfectus itaque est contractus consensu. Nihil itaque restat, quam ut a parte tam Titii quam Caii compleatur. Iam exoritur concursus in Titii venditoris bonis! Quid igitur statuendum? Nobis distinguendum videtur, emtorne pretium soluerit, nec ne? Si soluit, adimpleuit ex sua contractum, adeoque ex eo tempore actionem emti habebat contra Titium. Eadem nunc ipsi est actio aduersus eius concursum, in quem cum omnibus reliquis obligationibus transfertur; adeoque non dubitamus, curatorem bonorum adigendum esse ad resignationem iudicalem, et dominium Saxonicum Caio comparandum. Nam ea erat obligatio debitoris communis ante concursum, ex natura celebratae venditionis, cui concursus satisfacere ex vniuersali successione tenetur. Ita intelligendus BERGERVS eiusque commentator *Dec. iur. p. 491. ed. nov.* nec non

WERNHER *P. IV. obs. 68. et To. III. p. 440. obs. 67.* quando et ordinem nostrum, ac olim senatum prouocationum ita iudicasse narrant, hoc solo casu liberatione concessa per solutionem eius quod interest, si res vendita culpa perierit. Neque profecto creditores habent, quod contra dicant, quia summam pretii acceperat is, cuius facta licita defendere debent, haud ita pridem acceptae aliqua pars ipsi adhuc massae inest. Nec dicas, datum hoc emtionis pretium a Caio ex concursu inter chirographarios repetendum esse, quod BARTHIVS putat *Hodeg. for. c. 3. §. 2. not. m.* inprimis praedio nondum tradito. Non enim videmus, quomodo compelli possit emtor, vt recedat ab ipsa emtione et contentus sit repetenda mercede, cum tamen ad illius consummationem partim ex vtriusque consensu in rem ac pretium, partim ex facto iam ex sua parte implemento ipsi ius de ipsa remota natum sit. At forte dicet quis, Caium istum, quem fingimus emtorem a concursu resignationem dominii petere, propterea repellendum esse, quoniam sic *vindicaturus* esset praedium, omnis autem vindicatio nonnisi cum detrimento reliquorum creditorum fieri queat. Cui respondemus: Si verum est, quod *vindicet*, omnino repellendus, si non vindicat, petitio eius iusta et aequa videtur. Quid vero est, fundum aliquem vindicare? nihil aliud, quam velle, vt sibi in possessionem tradatur, quemadmodum rerum mobilium, quae ex massa concursus vindicantis rogatur. Concedimus itaque, emtorem in vim ac effectum huiusmodi vindicationis resignationem

tionem dominii iudicalem a curatore bonorum postulare haud posse, quia tunc per eam isti ius nasciturum esset, praedii antea emti tantummodo, nec possessi, nunc ex dominio recens acquisito traditionem etiam et possessionem petere, h. e. vindicare, quo facto ipsius actio haecenus tantum personalis in realem, cum separatione a concursu coniunctam, commutaretur, eiusque conditio melior fieret. Quod si vero iste emtor iam possidet fundum, sibi a venditore traditum, resignatione dominii a curatore bonorum facienda non opus habet ad vindicandum praedium ex concursu, ac separandum ex massa, quod iam habet, adeoque nec potius in concursu ius accipiet, sed tantum id intendit, ut pro pleno domino Saxonico reputetur, et fundum, si aliquando opus, a tertio vindicare possit. Ecce! igitur hic usum atque praestantiam illius distinctionis, cuius b. HOMMELIUS *Rhapf. obs.* 347. meminit, quodque in hac re Ordinem nostrum iudicando secutum fuisse refert, scilicet, num a debitore communi ante ortum concursum traditio extrajudicialis venditi praedii emtori iam facta fuerit, an minus? ita, ut illo casu curator bonorum ad transferendum dominium Saxonicum cogendus videatur, hoc minime. Profecto, nisi istam distinctionem hac luce radiantem inspexeris, veremur, ne obscura tibi maneat, etiamsi allegatis ab illo sententiarum rationibus collustretur. Nec alias intelligi poterit, quomodo extrajudicialis traditio, cui iure Saxonico ad dominium rei immobilis nulla est vis, tantam hic efficaciam habere possit, ut ea sola curatorem bonorum adigere queat ad dominium

transferendum, ea vero omiffa cogi nequeat. Haec igitur iterum obserua: Si emtori fundus soluta mercede ipse naturaliter iam traditus est, ita vt eam possideat, non opus est, vt eum ex concursu vindicet, sed habet eum emtor et tenet, nihilque ipsi ad negotii perfectionem deest, quam solennitas illa iudicialis, qua curator bonorum, resignato nomine debitoris communis dominio, faciat, vt emtor eo inuestiatur, ad quam rem, vt vidimus, debitoris personam repraesentans adigi potest. Quodsi vero traditio extraiudicialis seu priuata ante concursum nondum facta sit, per se patet, si emtor eam velit exorto concursu accipere, ac fundum emtum actu possidere, ipsum debere eum ex massa vindicare, quod aliter facere non poterit, nisi allegato emtionis cum debitore ante concursum contractu, adiectaque petitione: vt curator bonorum ipsi per inuestituram dominium procuret, tanquam fundamentum vindicationis ac postulandae traditionis, *der Abtretung*, quae res vt vnicuilibet patet, eam efficaciam secum habitura foret, vt recens dominus Saxonicus factus, nunc etiam separationem fundi, tanquam dominii sui a massa, adeoque praelationem a reliquis creditoribus postulare possit, circa quem fundum alias nonnisi actionem indemnitate, in vltima classe instituendam, habiturus fuisset. Iure ergo meritoque Ordo noster principi istam distinctionem in relatione supra commemorata diligenter commendauit.

Haec igitur locum obtinent, quando emtor mercedem emtionis debitori communi ante concursum iam soluit. Sed alia ratio videtur, si ille ante huius solutionem bonis lapsus sit.

fit. Quia enim ipse contractum tempestive non adimplevit, solutionemque retardavit, nec curatorem bonorum reciprocè ad adimplendum compellere poterit. Verum procul dubio intempestiva erit adimpletio, si emtor solutionem tam diu distulit, donec ei, a quo emit, non amplius solvere possit. Non enim rectè solvit, qui tardius solvit, *l. 12. §. 1. de V. S.* unde, causa per concursum in alium statum peruenta, creditores, iure denegabunt ob rem non amplius integram pecunias accipere, sibi nunquam promissas. Vti vero omnes res quae coepta est legitime agi, non amplius integra esse dicitur, *c. 30. X. de dect.* sic eo minus ea appellatione vti licebit, orto concursu iudiciali, ipsique personae contrahenti supposito, unde mutato sic rerum statu a creditoribus iure non desiderabitur, alterum ad recentem contractus adimplerionem admittere, ex qua et ipsi mox tenerentur; potius emtori, solutione non facta ante initium concursus, nihil reliquum manebit, quam petere ex concursu id, quod interest, eam emtionem non esse consummatam, quo inter chirographarios locabitur. Quid vero? si emtor ante concursum solummodo partem pretii solvit? Quia emtor coepit, contractum implere, venditor autem de reliquo fidem habuit, videtur eadem ratio esse, ac si totum soluisset.

Studio omisimus, de eo generatim dicere, quod dubitationem non habet, scilicet: perfecta omnibusque numeris absoluta a debitore ante concursum venditione, et facta etiam domini iudiciali abdicatione, hunc omnia pacta omnesque conditiones adimplere debere, sub quibus facta fuerat, quod

vno praecepto comprehendi potest: *concursum stare debere antionem venditioni a debitore communi consummatae*, tum quoad eam ipsam, tum quoad condiciones adiectas. Pacta enim cum debitore communi inita moto concursu creditorum non expirant, FLEISCHER *diff. cit.* §. 12. Huc etiam pertinet pactum *retrouenditionis*, quod iure communi nec minus concursus seruari obstrictus est, at ius Saxonicum nouissimum exceptionem suppeditat tunc, quando debitor communis, cum adhuc libere agere posset, praedium emisset, data venditori in certos annos potestate reluendi. Hic enim annorum numerus, orto interim concursu, non seruandus est, verum, quotquot superint, reducuntur ad sex menses, computandos a venditoris declaratione, intra spatium Saxonicum facienda, *Dec. nov. 27. de a. 1746.*

Quoad *locationem* eandem iurium secessionem animadvertere licet. Vti enim iure communi concursui creditorum omnino impositum erat, ne a locatione conductione, quam debitor communis, dum libere res suas administraret, inierat, recederetur, *l. 8. §. 1. D. de reb. auct. iud. poss.* MENCKEN *Dig. L. XIX. t. 2. §. 19.* HOMMEL *Rhaps. obs.* 193. §. 2. MEY. *P. 9. dec.* 66. sic e contrario iure nostro lex duplex obest, ne concursus omni vel conductioni vel locationi stare teneatur. Quarum prima continetur Mandatis aduersus debitores obaeratos anno 1724. et 1766. promulgatis, quod utrumque §. 5. iubet, vt si, qui bonis lapsus sit, antea *condukerit* aedes aut tabernam mercenariam, aut alia receptacula in plures annos, concursum non amplius hoc contractu teneri, quam

quam vsque ad proximum festum Paschatos, orto concursu ante festum Michaelis, vel vsque ad Michaelis coepto illo ante festum Paschatos. Altera lex est iudiciaria repetitae praelectionis, ad tit. XXXIX. §. 4. liberans concursum a locationis contractu continuando atque expellens eum, qui olim a debitore nunc communi praedium conduxerat, nisi velint creditores ipsi vltiorem conductionem committere. At circa vtramque legem quaedam dubia videntur superesse. Etenim primo verba: *wenn ein concurs entsethet, ist der schuldnr längstens so bald es zur subhastation kömmt, aus dem gute zu exmittiren, auch wenn er das gut vorhero verpachtet gehabt, der pachter darinnen, wenn es nicht mit bewilligung der creditoren geschichet, da er gleich die pachtgelder praenumeriret oder eine gerichtliche hypothec erlanget hätte, gleichfalls nicht zu lassen, sondern solcher pacht sodann vor erloschen zu achten*, in ambiguo relinquunt, an vox *sodann* statim de coepto concursu, an vero de tempore demum proximae subhastationis, quae procul dubio causa est conductoris exmittendi intempestiue, intelligenda sit? Nobis prius videtur tum ob fauorem creditorum, de quorum commodo hic agitur, tum quia tempore praedii sub hasta vendendi nulla porro ratio mercedis praenumerandae esse poterit. Deinde quamuis in dictis contra debitores dolosos legibus legislator tantummodo verbis: *da der schuldnr ein hauß - - auf mehrere jahre gemiethet hätte*, vtatur, tamen non dubitamus, ea quoque de parte aedium, *einem logis*, interpretari. Tertio notandum, ex lege illa iudiciaria conductorum quidem se non posse obrudere concursui vltioris conductionis

conductionis causa, verum eum non prohiberi, damna et cessans speratum lucrum ex massa concursus petere, quod tamen nonnisi in vltima classe accipiet, nisi forte ipsi hypotheca in conductionis securitatem data sit.

Apponamus adhuc alia quaedam exempla. *Promiserat* aliquis, nomine Z. non lapsus bonis, sed mox lapsurus vni creditorum suorum, se ipsi *pignus* in fundo suo iudiciale procuraturum esse in securitatem debiti chirographarii. Petebat itaque creditor a concursu, quippe qui in omnes debitoris obligationes succederet, vt adimpleret hoc debitoris promissum. At frustra petiit; re enim ad senatum summum prouocationum Dresdensem delata anno 1779. causa cecidit, ex ratione, quoniam orto semel concursu nulli creditori melius ac potius ius in ceterorum creditorum praediuicium nasci posset, nec iudici liceret, eo cooperari. Id, quod quam maxime conuenit cum eo, quod Ordo noster ante decennium in relatione ad Principem supra commemorata dixerat: *weil der schuldner nachdem er sich einmal angegeben und zahlbar zu seyn aufgehöret, einem gläubiger vor dem andern keinen vorzug einräumen darf, welches aber geschehen würde, wenn der curator bonorum nach bereits entstandenen concurse einem chirographario die hypothek annoch verschaffen und andern zum nachtheil selbigen aus der letzten reihe zur classe hypothecariorum zu erhöhlen gezeiwungen würde.* Eodem quoque modo sentit *LVDOVICI Conc. Proc. c. 1. §. 7.* ex causa, quod gratificari non sit permissum; cf. *MEV. ad ius Lub. L. 3. t. 1. art. 38. no. 3. et 39* Pari modo constat, nec iudici permissum esse, executionem,
a litis

a litis victore aduersus debitorem petitam, persequi, si hic interea bonis cesserit.

Quotidie accidit, vt quis alteri res pretiosas, aut documenta tanquam *depositum*, aut *commodatum* aut *pignus* det, eo effectū, vt depositarius, commodatarius, vel creditor pignoratitius obstringatur ad acceptas res diligenter custodiendas et aliquando ipsas auctori reddendas. In eandem ergo obligationem descendit ortus mox ei concursus. Deponens igitur aut similis agit vindicando, petitque sibi eas res ex massa reddi. Sed non reperiuntur! nam debitor eas alicui tertio pignori dederat. Meminimus itaque, plus vnica vice curatorem bonorum a supra dicto Summo Senatu condemnatum esse ad liberandam rem depositam a pignoris vinculo, quo debitor eam coram tertio obstrinxerat, vt redire possit ad massam, ac inde proprietario naturaliter reddi; meminimus, inquam, sic iudicatum esse a dicto Summo Iudicio in concursu alicuius Oberrüzi anno 1746. Ottonis anno 1775. Mülleri anno 1776. nec non in eodem et Bornii cuiusdam concursu anno 1777. Ita vero iure meritoque pronunciabatur. Nam hic proprietarius per hanc reuisionem rei iniuste pignori datae non acquirebat demum dominium eoque ius vindicandi, sed vtrumque iam habebat, meritoque exigebat a concursu eam obligationem, in quam debitor diu ante concursum facto suo peruenerat. Apponamus eo maioris illustrationis causa rationes decidendi, quae in causa dicti concursus Ottoniani innotuerunt. *Dineil der concurs, welcher mit dem debitore communi für eine person zu achten,*

achten, in die stelle desselben tritt, mithin auch diejenigen facta, wozu jener vorhero verbunden gewesen, zumal wenn diese obliegenheit in re iudicata beruhet, zu erfüllen verpflichtet ist; solchemnach allhier appellant sich nicht entbrechen mag, die streitigen cammer-credit-cassen schein, als ein ungezweifetes commodatum, wieder herbey zu schaffen; und wenn solches geschehen, dieselben als der liquidanten eigenthum von der concursmaße abzusondern, und diesen einzuhändigen; welches um so weniger einiges bedenken haben kann, da der gemeine schuldnr angeregte schein dolo malo veräußert, und daher nach vorschrift der rechte pro possessore zu achten, die übrigen creditores hingegen sich darüber zu beschweren keine ursache finden, je mehr sie gegentheils durch obangeregten, von dem gemeinen schuldnr unternommenen verkauf einer fremden sache, mit der P. erben, als tertiorum, schaden sich bereichern würden, da zu der erkannten verschaffung der cammer-credit-cassen-schein zur concursmaße nur diejenigen gelder darau, woran nicht dieser oder jener creditor bereits ein besonders vorzügliches recht erlanget, zu gebrauchen; weniger die anwendung obgedachten satzes auf ein, etwa von einem gemeinen schuldnr diesem oder jenen gläubiger versprochenes, aber beym ausbruch des concursus noch nicht wirklich verschafftes ius hypothecarium zu befahren, sintemal nach gedachten zeitpuncte kein creditor ein vorzügliches recht, so er zuvorhero nicht vollkommen gehabt, zum nachtheil der übrigen zu erlangen fähig; folglich hierinnen eine ausnahme zu machen.

Quod ad donationes atinet, non eae hic in censum veniunt, quae consilio ac mente fraudandorum creditorum peraguntur, quippe quae omnino actione Pauliana rescindi possunt,

possunt, l. 6. §. 11. D. quae in fraud. cr. l. 5. C. de reuoc. his qu. in fraud. verum eae tantummodo, quando is, qui vel par est soluendo, vel esse se credit, in alterum accipientem liberalitatem confert, perfectionem vero donationis ac traditionem rei donatae aliquandiu differt, eueniente interim casu insufficientiae satisfaciendi creditoribus. Nobis in vtraque specie adimpletio donationis in concursu vix peti posse videtur. Primo quidem, si donator credidit se soluendo esse, neque tamen fuit, habemus probabile argumentum sententiae nostrae in Decisione nouissima XXV. d. a. 1746. qua constituitur, si quis hereditati aut alii iuri acquirendo renunciet, post haec vero demum renunciantis concursus esse coeperit, videndum esse, an tempore remissionis adhuc par fuerit creditoribus suis, adeoque recte crediderit, se absque eorum detrimento facultatum suarum augmentum omittere potuisse, an vero tunc concursus materialis iam adfuerit? In hac posteriore conditione igitur eam abdicationem inuvalidam esse, sancitum est. Cum vero fructuosae hereditatis omissio similis sit donationi, collatae in coheredes vel heredes ab intestato remotiores nunc successuros, et qui ius, quo locupletari possit, negligit, eo ipso liberalis sit erga eum, in cuius fit fauorem, haud opinamur legislatori alienam sententiam assignere, quando eum voluisse dicamus, ne liberalitas debitoris, qui in materiali concursu versetur, creditoribus noceat. Numne vero minor aequitas in omni debitoris priori liberalitate appareat? Certe Ordo noster eandem

C

sententiam

sententiam omni tempore in dotis promissione, quae nostris moribus semper aliquam liberalitatem supponit, seruauit publiceque professus est, indeque saepius, si, qui dotem stipulatus erat, siue pater siue extraneus, bonis lapsus esset, curatori litis aduersus petentem probationem exceptionis permisit: debitorem communem tempore promissionis non amplius soluendo fuisse, HOMMEL *Rhaps. obs.* 290. inprimis cum tacita hypotheca in bonis dotem promittentis iure hodierno non sit restituta, uti defensum est apud BERGERVM *Oec. iur. L. II. t. 5. §. 5. not. 3. p. 382. ed. nov.* Igitur omnino pariter iniquum atque iniustum videtur, eos donatarios in concursu creditorum audire, qui donationum adimpletionem postulant, quam acceptabant tum, cum qui nunc multorum creditorum debitor communis est, olim forte diues esset, simulque liberalis, post fortunae iniuria bonis suis denudatus. Leges enim ut plurimum discrimen faciunt inter eos, qui in lucro captando aut damno vitando versentur, *l. 46. D. ex quib. c. mai. l. 6. §. 11. D. qu. in fraud. cred. MENCKEN Dig. L. I. t. 4. §. 13.* atque inprimis in concursu creditorum hi multum valent prae illis; quod conspici potest exemplo *morgengabae* et cibariorum, quae vidua nec viuo nec mortuo marito petere potest, si bona eius ad soluendum creditoribus non sufficiant, *O. P. S. tit. XLIII. §. 4.* addita a legislatore ratione: quia viduae de lucro captando, creditores autem de damno vitando laborent. Simile exemplum habemus in donationibus, a viris obaeratis olim in vxores

res collatis, quae ex Mandato aduersus hos homines anno 1766. lato §. 15. per statum imparitatis soluendo, in quem viri donatores post delabuntur, eo ipso in cassum eunt, absque discrimine, num donatio facta sit a viro locuplete adhuc vel per aces alienum iam oppresso. Ex hac ergo iuris analogia nobis videtur exceptio statuenda in obligationibus debitoris a concursu adimplendis, quoad donationem, atque omnis actio ex donatione in concursu creditorum cessare, nec adeo donatario inter chirographarios solui posse, cum durum videatur, hos pati debere, de pecunia sua, quam olim debitori bona fide crediderant, partem ad locupletandos donatarios relinquere. Potius ius nostrum omnia ea lucra turpia appellat, ac prohibet, quae ex damno alterius quaeruntur, c. 9. *X. de poenis*. Haec causa est, cur Ordo noster semper soleat omnes omnino donationes in concursibus reiicere, vt inter alia fecit anno 1776. cum persona illustris obaerata moreretur, postquam vestimenta seruo cubiculi donatione inter viuos dedisset. Scilicet eum ablegauimus vsque post solutionem omnium creditorum: *Die weil I. C. M. den an des verstorbenen garderobe gemachten anspruch auf eine vorgegebene schenkung unter denen lebendigen gründet, dieselbe aber nur alsdem, wenn zuvor sämtliche gläubiger die völlige befriedigung erhalten, ihre rechtliche wirkung erlangt, weil außerdem in so ferne solche zum nachtheil des credit-wesens gereichen sollte, dieselbe durch die paulianische klage mit grunde angefochten werden könnte, daher kläger mit diesem anspruch erst nach bezahlung aller schulden in ansatz gebracht worden.*

Cauē tamen haec accommodes ad eas donationes, in quibus donans res donatas ante coeptum concursum creditorum donatario iam tradidit. Leges enim bonorum cessionem vel lapsam causam reuocandarum perfectarum donationum nonnisi in vna specie, nempe inter virum et uxorem, esse voluerunt, vnde in reliquis donationibus completis manet iuris praeceptum: si inter duos de lucro quaeratur, meliorem esse conditionem possidentis, l. 126. D. de R. I.

Est autem sine dubio inter omnia lucra id maximum et prae reliquis eminent, quando iuuenes, in aliqua vniuersitate literarum scientiis operam dantes, doctrinae et eruditionis diuitias sibi comparant. Non ipso omne ignorantiae damnum, quod perpetuum est, et per omnem vitam premit, euitant, potius locupletantur, vt *CICERO pro Archia* ait, rebus ad totam vitam humanam aptis, et colligunt sibi copias non domi solum, sed imprimis in republica gerenda utiles ac necessarias. Inter hos referendus est is, cuius laudabilem hactenus vitam in hac academia actam publice profiteri consilium cepimus, Vir Generosissimus et Praeclarissimus FERDINANDVS HENRICVS DE HELLDORF. Is natus est Merseburgi, a. C.

MDCCCLXIV patre Summe Reuerendo, IOHANNE HENRICO,
 ecclesiae cathédralis Merseburgensis Capitulari Seniore, matre HEN-
 RICA ERNESTINA e familia de Schlottheim. Quorum, vt ipse No-
 ster ait, bonorum parentum in eum tot et tanta exstant merita, tam in-
 signia verissimi amoris documenta, vt maximopere laetetur, perop-
 portunam occasionem, pii gratique animi sensus publice edendi, nunc
 sibi esse oblatam. Dicit enim, eos non solum ipsos summam in se
 educando curam ac sollicitudinem posuisse, sed etiam optimos
 quosque praeceptores tum ad ingenium praeceptis et religionis et
 litterarum imbuendum, tum ad mores formandos adhibuisse, e qui-
 bus in primis commemorat KUPFERVM et ENGELHARDVM, qui
 nunc officiis ecclesiasticis, nec non WAGNERVM et FENSELIVM,
 qui in Gymnasio Merseburgensi praeceptorum munere funguntur.
 Ab his igitur instructus ad Lipsiensem litterarum vniuersitatem
 accessit a. C. MDCCCLXXXIII. Rectore PLATNERO. Ibi coniun-
 gendo cum iurisprudentia, cui se in primis dedit, philosophiae et
 historiarum studio audiuit eundem PLATNERVM in philosophia,
 BECKIVM, VERO WIELANDVM, et HILSCHERVM in historia praecepto-

res laudat. In ipsa autem iurisprudentia addiscenda lectionibus Vi-
 rum Illustrium SEGERI, cuius maximam in se benevolentiam praedi-
 cat, SCHOTTI et KEESII, nec non PÜTTMANNI, RAVII, neque mi-
 nus Consultiff. BIENERI, IVNGHANSII et GÜNTHERI cum fructu
 interfuit. Quibus peractis, et postquam intra breue tempus eam sibi
 comparasset iuris scientiam, vt par videretur solenni tentamini, et
 cum haud abs re putaret, id honorificentius ipsi futurum, quo pluri-
 bus de ea re innotesceret, nos adiit, ac, quae didicisset in iure, nostrae
 censurae subiecit. Instituto autem cum eo colloquio, magna cum
 voluptate percepimus, eum esse, quem credideramus et speraba-
 mus, nempe iuuenem, non vna iurisprudentiae parte, sed plurimis
 generibus haud leuiter imbutum, quique et praceptorum studio
 et propriae diligentiae laudes afferret. Quaestionibus igitur ipsi pro-
 positis ita respondendo satisfecit, vt *omnino et prae ceteris* dignus vi-
 deretur, qui mox in republica munera capefferet, nunc vero publico
 testimonio doctrinae ornaretur. Gratulamur itaque ipsi hanc diligen-
 tiae academicae gloriam, gratulamur etiam Patri summe venerando,
 aliquibus ex nostris collegae amicissimo, nec non Matri, matronae
 optimae,

optimae hunc filium et, quam ex eius honorifico ex vniuersitate litterarum reditu capient, laetitiam, atque vt ille praemia virtutis, humanitatis et eruditionis haud diu expectet, ex animo optamus. Quae omnia vt omnibus innotescant, hanc scriptionem emisimus. Scrib. Dominica XVII. post Festum Trinitatis anno MDCCCLXXXV.

EX OFFICINA SAALBACHIA.

1711

optima hinc sunt et, quia ex eius honoribus et virtutibus
tata litterarum studia capiunt, hactenus, atque in his partibus
virtutes, humanitas et eruditionis laudis spesque ex animis
optantur. Quae omnia et omnesque virtutes hanc salutem
emittunt. Scilicet Dominica XVII. post Festum Trinitatis anno

MDCCCLXXI.

EX OFFICINA SAALACHIA.

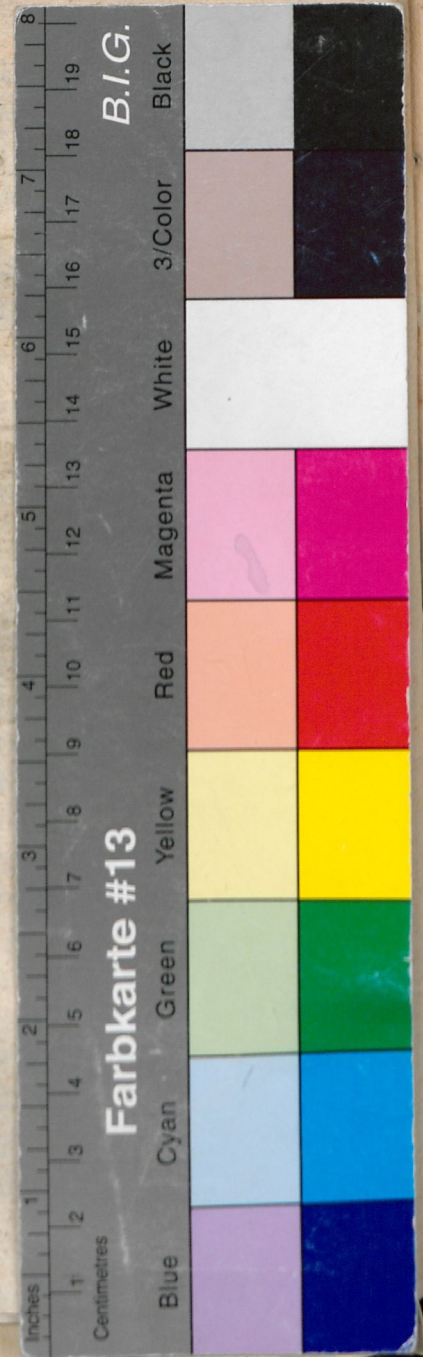
Leipzig, Diss., 1785 A-0

ULB Halle 3
004 317 580

f
56.

17000

1785, 5.

ORDINARIUS
SENIOR CETERIQUE ASSESSORES
FACULTATIS IURIDICAE
LIPSIENSIS

LAUDABILITER SUPERATUM EXAMEN

VIRI GENEROSISSIMI
FERDINANDI HENRICI
DE HELLDORF
PUBLICAE TESTANTUR

IN EST
ADVERSARIORUM IURIS IUDICIARII
ADNOTATIO VIII.